

Vuoden 2027 talousarvion laadintaohje

Kaupunginhallitus 04.05.2026 § 80
195/02.02.00/2026

Valmistelija

Hallintojohtaja Liisa Salo 29.4.2026

Kauhavan kaupungin vuoden 2025 tilinpäätös oli ylijäämäinen. Vuoden 2026 talousarvio on noin 0,1 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Vuoden 2026 tulosenusteeseen liittyy merkittäviä epävarmuustekijöitä, joiden toteutuessa vuoden 2026 tulos saattaa painua alijäämäiseksi. Tase säilyy kuitenkin ylijäämäisenä

Korkotason ennustetaan pysyvän lähes nykyisellään. Kaupungin lainasalkusta kahden pitkään korkojaksoon sidotun lainan korontarkistusajankohta osuus kesälle 2026, mikä tarkoittaa ao. lainojen koron nousua noin 2,5 prosenttiyksiköllä. Vaikka kaupungin lainamäärän pienenee jonkin verran, pysyvät korkomenot nykyisellä tasolla.

Kunta-alan palkkaratkaisu nostaa palkkoja vuoden 2026 tasosta 1.4.2027 alkaen vähintään 2,4 %. Sopimukseen sisältyy ns. perälautatarkastelu, minkä vaikutus ei vielä ole tiedossa.

Helmikuun 2026 veroennustekehikon mukaan Kauhavan kaupunki saa vuonna 2026 verotuloja 302.000 euroa vuodelle 2027 hyväksytyä taloussuunnitelmaa vähemmän. Pääministeri Orpon hallituksen kevään 2026 kehysriihessä ilmoitettiin kuntien valtionosuuksien indeksijarrun korotuksesta, mikä pienentää Kauhavan kaupungin saamaa peruspalvelujen valtionosuutta noin 160.000 eurolla. Taloussuunnitelmassa on huomioitu ns. pienten lukioden korotetun valtionosuuden maksatuksen asteittainen päättyminen.

Vuodelle 2027 hyväksytty taloussuunnitelma on 886.000 euroa alijäämäinen. Kun taloussuunnitelmaa tarkistetaan edellä todetulla verorahoituksen supistumisella, on vuoden 2027 talous jopa 1.348.000 euroa alijäämäinen.

Taloussuunnitelmaan tulee tehdä myös muita tiedossa olevia, talouteen vaikuttavat tarkistuksia, joita ei ole huomioitu hyväksytyssä taloussuunnitelmassa. Tällaisia ovat mm. moduulirakennusten vuokrasopimusten päättyminen, sähköhankinnan kilpailutuksesta saatavaksi arvioitu säästö sekä Sointulan vuokratuoton päättyminen kesällä 2027. Nämä huomioiden vuoden 2027 taloussuunnitelma on edelleen 1.141.000 euroa alijäämäinen.

Merkittävästi kasvaneen alijäämätason vuoksi vuoden 2027 talousarviota ei voida lähteä rakentamaan taloussuunnitelman mukaisten toimintakulujen mukaan, vaan kuluja on karsittava niin, että tilikauden 2027 tulos tulee olemaan vahvistetun strategian mukaisesti vähintään nolla euroa. Tähän pääsemiseksi toimialojen menot saavat olla enintään vuodelle 2026 hyväksytyjen määrärahojen tasolla.

Kauhava 2030 -kaupunkistrategian yhtenä painopisteenä on vahva kuntatalous, ja toimenpiteenä ylijäämäiset budjetit ja tilinpäätökset. Mittarina on taseen kertynyt ylijäämä, jonka tulisi kasvaa vuosittain 0,5 miljoonalla eurolla. Talouden tasapaino tulee olemaan tärkeä tavoite myös parhaillaan valmistelussa olevassa kaupunkistrategiassa. Talousarvion

laadintaohjeissa vuodelle 2027 tavoitteeksi tulee haastata lähtötilanne huomioiden asettaa vähintään nollatulos.

Osana talousarviota kaupungille laaditaan henkilöstösuunnitelma vuosille 2027–2029. Suunnitelma on palautettava talousarvioehdotuksen yhteydessä. Talousarvioehdotukset, joihin sisältyy käyttötalous, henkilöstösuunnitelma ja mahdolliset investoinnit, on palautettava 4.9.2026.

Talousarvioon ja -suunnitelmaan sisältyvä henkilöstösuunnitelma tehdään sitovana. Henkilöstölisäyksiin suhtaudutaan kriittisesti. Vapautuvien vakanssien yhteydessä on aina tarkasteltava kriittisesti mahdollisuudet hoitaa ao. tehtävät sisäisin järjestelyin tai ostopalveluna.

Kunta-alan nykyiset työ- ja virkaehtosopimukset ovat voimassa 29.2.2028 saakka. Palkkoihin on tulossa suhteellisen korkeita, useassa erässä tulevia yleiskorotuksia, järjestelyeriä ja kehittämishjelmaakorotuksia. Vuoden 2027 talousarviopalkat lasketaan korottamalla kesäkuun 2026 palkkoja 4,7 prosentilla. Lisäksi huomioidaan palkkoihin tulevat työkokemukslisät.

Vuoden 2027 talousarvion käyttötalousmenoille annetaan enimmäisraami, johon kunkin toimialan on talousarvionsa laadittava. Raamin pohjana on käytetty vuoden 2025 tilinpäätöksen toteumaa sekä vuoden 2026 määrärahoja. Toimialojen tiedossa olevat menoja pienentävät toimenpiteet on huomioitu raamissa. Lisäksi raamia määriteltessä on huomioitu strategian mukaisen talouden tasapainon säilyttäminen myös vuonna 2027.

Kauhava 2030 -kaupunkistrategian mukaan investointitaso saa olla vuodesta 2025 alkaen enintään vuosipoistojen tasolla. Vuoden 2026 talousarviossa tämä on huomioitu. Kuluvan vuoden talousarviossa suunnitelmavuoden 2027 nettoinvestointien määräksi on päätetty 4,2 miljoonaa euroa ja vuoden 2028 3,6 miljoonaa euroa.

Taloussuunnitelman mukainen investointimenoraami jaetaan toimialoille seuraavasti: Teknisten palvelujen nettoinvestoinnit saatat olla enintään 3,7 miljoonaa euroa, konsernihallinnon 0,4 miljoonaa euroa ja sivistyspalveluiden 20.000 euroa. Lainakantaa pystytään vähentämään vuosikatteen ja nettoinvestointien määrän erotuksella, edellyttäen että erotus on positiivinen. Esitetyllä investointitasolla lainakanta tulee pienemmään vain vähän ja kaupungin velkaantuneisuus pysyy suhteellisen korkeana vielä pitkään.

Talousarviossa varataan määrärahat valtuuston hyväksymien tavoitteiden toteuttamiseen. Tavoitteet on johdettava kesäkuussa 2026 valtuuston käsittelyyn tulevasta, vuoteen 2040 tähtäävästä kaupunkistrategiasta. Tavoitteiden toteutumisen seuranta varten on asetettava soveltuvat mittarit ja tavoitearvot.

Valtuusto on vuoden 2026 talousarviossa määritellyt Kauhavan Vesi Oy:lle kuuden prosentin ja Kauhavan Kaukolämpö Oy:lle kolmen prosentin osingonmaksuvelvollisuuden.

Liitteenä on vuoden 2027 talousarvion laadintaohje. Ohje annetaan kaupungin omille toimialoille ja toimielimille. Muiden kaupungin rahoittamien organisaatioiden talousarvion laadinta on myös syytä ohjeistaa kaupungin oman talouden reunaehtojen ja liikkumavaran puitteissa.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Vesa Rantala
Päätösehdotus	<p>Kaupunginhallitus hyväksyy vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2028–2029 taloussuunnitelman laadintaohjeet liitteen mukaisena.</p> <p>Tytäryhtiöistä Kauhavan Vesi Oy:lle ja Kauhavan Kaukolämpö Oy:lle asetetaan tavoitteeksi vuodelle 2027 sellainen tulos, josta voidaan maksaa omistajalle yhden prosentin tuotto sijoitetulle pääomalle (osakepääoma ja sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto).</p> <p>Kaupunginhallitus edellyttää</p> <ul style="list-style-type: none">– Järvilakeuden kansalaisopistolta, että Kauhavan kaupungin maksuosuus yhdistyksen vuoden 2027 menoihin on enintään 160.000 euroa;– Järviseudun koulutuskuntayhtymältä ja Seinäjoen koulutuskuntayhtymältä toimintansa rahoittamista valtionosuusrahoituksella siten, että jäsenkunnilta ei peritä rahoitusosuuksia;– Etelä-Pohjanmaan liitolta menotason / jäsenkuntien rahoitusosuuksien pitämistä vuoden 2026 talousarvion tasolla;– Seinäjoen kaupungin ympäristöterveydenhuollolta kuntien vuoden 2027 maksuosuuksien pitämistä enintään vuoden 2025 tilinpäätöksen mukaisella tasolla; ja– Kuntayhtymä Kympiltä kuntien maksuosuuksien budjetoimista ja toteutumista enintään vuodelle 2026 budjetoidun maksuosuuden tasoisena.
Päätös	Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan ehdotuksen.
Lisätietoja	Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. 050 330 5286, etunimi.sukunimi@kauhava.fi
